

Triodos Bank Impact Collective

8 mei 2026

Energietransitie &
Voedseltransitie

Online input

Dit document bevat een
samenvatting van de online input
van de leden van de TBIC.

Online input - samenvatting

Tussen 28 april 2026 en 6 mei 2026 hebben 167 leden van de TBIC online hun input geven op de volgende twee dilemma's.

- Zou Triodos Bank moeten kunnen investeren in partijen die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en productie van kernenergie?
- Zou Triodos Bank de ontwikkeling en productie van kweekvlees moeten financieren?

Dilemma 1 - Kernenergie

Inleiding en aard van de input

Op de vraag "Zou Triodos Bank moeten kunnen investeren in partijen die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en productie van kernenergie?" reageerden de 167 respondenten als volgt:

- Ja: 61
- Nee: 77
- Ik twijfel nog: 29

De kwaliteit en omvang van de antwoorden geven aan dat de leden van het collectief er tijd en energie in heeft gestoken. Een deel van de respondenten geeft één of enkele kernoverwegingen in een paar zinnen; anderen hebben zeer uitgebreide betogen geschreven, waarin technische, ethische, economische en geopolitieke argumenten worden gecombineerd. Een substantiële groep heeft bovendien duidelijk de tijd genomen om zowel het voorbereidingsdocument te lezen, aanvullende bronnen te raadplegen als eigen expertise (bijvoorbeeld vanuit energie- of duurzaamheidsdomein) in te brengen.

Overzicht van de perspectieven per antwoordcategorie

Argumenten van 'Ja'

Respondenten die "Ja" antwoorden, zien kernenergie in de eerste plaats als een pragmatische optie in de klimaatcrisis:

- Kernenergie wordt gezien als een stabiele, CO₂-arme bron die kan helpen om het gebruik van fossiele brandstoffen sneller terug te dringen, vooral zolang energieverbruik blijft groeien en hernieuwbare opwek en opslag nog niet volstaan.
- Sommigen verwijzen expliciet naar scenario's (zoals Net Zero by 2050) waarin kernenergie een rol speelt in het oplossen van intermittentieproblemen van zon en wind.

Tegelijkertijd is hun steun vaak voorwaardelijk:

- Veel "Ja"-respondenten willen onderscheid maken tussen verschillende vormen van kernenergie.
- Nieuwe grootschalige kernsplijtingscentrales en uraniummijnbouw worden meestal als onwenselijk gezien.
- Onderzoek naar kernfusie, afvalreductie, veiligheidstechnologie en eventueel Small Modular Reactors (SMR's) wordt wél als verdedigbaar beschouwd.
- Er is steun voor een beperkte tolerantie (bijv. 5% van de omzet) voor kernenergiegerelateerde activiteiten binnen breder duurzame portefeuilles, bijvoorbeeld bij staatsobligaties of technologie met "dual use".

Een deel benadrukt dat Triodos via gerichte, kritische betrokkenheid meer invloed kan uitoefenen op de ontwikkeling van de sector dan wanneer de bank kernenergie volledig uitsluit. Zij zien dit als kans om randvoorwaarden te stellen (veiligheid, afval, governance) in plaats van het veld over te laten aan partijen met minder duurzame agenda's.

Argumenten van 'Nee'

Respondenten met een "Nee"-antwoord zien kernenergie overwegend als onverenigbaar met de duurzame koers die Triodos nastreeft:

- Het afvalprobleem wordt als fundamenteel genoemd: langdurig radioactief afval, onzekere opslag over tienduizenden jaren en de morele vraag of het verantwoord is om dergelijke risico's op toekomstige generaties af te wentelen.
- Er is zorg over veiligheid, zowel technisch (rampen zoals Tsjernobyl en Fukushima) als geopolitiek (centrales als doelwit in conflicten, proliferatie van kernwapens).

Daarnaast wordt kernenergie als traag, kostbaar en inflexibel gezien:

- Lange bouwtijden en structurele kostenoverschrijdingen maken kernenergie volgens deze groep ongeschikt als onmiddellijk antwoord op een urgente klimaatcrisis.
- Respondenten wijzen erop dat hernieuwbare bronnen (zon, wind, geothermie) inmiddels goedkoper zijn en sneller op te schalen, en dat investeringen in kernenergie de innovatie en uitrol van deze alternatieven kunnen vertragen.

Veel "Nee"-respondenten benadrukken ook de rol en identiteit van Triodos:

- Zij vinden dat Triodos als normerende bank juist moet blijven staan voor een decentraal, hernieuwbaar, zoveel mogelijk natuurgericht energiesysteem.
- Ze wijzen erop dat kernenergie in de huidige markt ruimschoots investeerders aantrekt, vaak met staatssteun, en dat Triodos haar schaarse kapitaal beter kan inzetten op initiatieven die anders moeilijker financiering vinden.

Argumenten van 'Ik twijfel nog'

Twijfelaars erkennen de ernst van zowel de klimaatcrisis als de risico's van kernenergie en proberen deze tegen elkaar af te wegen:

- Ze zien dat kernenergie in theorie kan bijdragen aan CO₂-reductie en energie-autonomie, maar zijn onzeker over de vraag of dit in de praktijk snel en veilig genoeg kan.
- Ze vragen zich af of de maatschappelijke problemen waar we nu voor staan primair een kwestie van productiecapaciteit zijn, of eerder van infrastructuur (netcongestie, opslag) en energie-efficiëntie.

Veel twijfelaars vinden dat onderzoek naar fusie en naar afvalreductie niet op voorhand moet worden uitgesloten. Tegelijkertijd leeft de zorg dat kernenergie als "oplossing" kan afleiden van noodzakelijke gedragsverandering (minder energieverbruik) en versnelde inzet op hernieuwbare bronnen.

Dilemma 2 – Kweekvlees

Inleiding en aard van de input

Op de vraag "Zou Triodos Bank de ontwikkeling en productie van kweekvlees moeten financieren?" reageerden de 167 respondenten als volgt:

- Ja: 72
- Nee: 69
- Ik twijfel nog: 26

Ook hier lopen de antwoorden uiteen in lengte en diepgang. Een deel beperkt zich tot enkele kernargumenten, maar er zijn ook lange, genuanceerde bijdragen die technologische, ecologische, ethische en sociaal-culturele overwegingen verbinden. De toon is vaak reflectief; veel respondenten benoemen het als "dilemma" en geven aan zelf te worstelen met de spanning tussen dierenwelzijn, gezondheid, technologische ontwikkeling en gedragsverandering.

Overzicht van de perspectieven per antwoordcategorie

Argumenten van ‘Ja’

“Ja”-respondenten zien kweekvlees in de eerste plaats als instrument binnen de voedseltransitie:

- De huidige bio-industrie wordt vrijwel unaniem als problematisch gezien: dierenleed, hoge broeikasgasuitstoot, ontbossing voor veevoer, watergebruik en risico op zoönosen.
- Kweekvlees wordt gezien als een manier om deze schade te verminderen, onder de veronderstelling dat een groot deel van de bevolking vlees zal blijven willen eten.

Veel respondenten zijn realistisch over consumentengedrag:

- Zij verwachten niet dat een meerderheid op korte termijn overschakelt op een volledig plantaardig dieet, ondanks het bestaan en bredere beschikbaarheid van plantaardige alternatieven.
- Kweekvlees wordt gezien als “minst slechte” optie om vleeseters te bewegen naar een minder belastende keuze zonder erop in te zetten hun eetpatroon radicaal te veranderen.

De steun is vaak voorwaardelijk:

- Financiering zou vooral gericht moeten zijn op ontwikkeling en onderzoek, met strikte randvoorwaarden rond:
  - levenscyclusanalyse (substantieel lagere milieu-impact dan vlees),
  - gebruik van hernieuwbare energie,
  - geen of transparante genetische modificatie,
  - geen dierlijke serums zoals FBS,
  - transparantie over groeimedia en inputs.
- Een deel pleit voor nadruk op hybride producten en precisiefermentatie, waar kweekcellen worden gecombineerd met plantaardige eiwitten.

Sommigen benadrukken ook dat Triodos via betrokkenheid aan tafel kan zitten, en zo kan sturen op een sector die anders volledig door commerciële/VC-partijen wordt gedomineerd.

Argumenten van ‘Nee’

Respondenten met “Nee” zien kweekvlees meestal als niet-noodzakelijk en niet-passend bij de kern van de voedseltransitie:

- Zij vinden dat er al voldoende (en betere) alternatieven zijn in de vorm van plantaardige eiwitbronnen en regeneratieve/biodynamische landbouw.
- De echte oplossing wordt gezocht in gedragsverandering: minder vlees eten, bewustwording, en het versterken van een voedselfilosofie waarin biologische, weinig bewerkte voeding centraal staat.

Er is veel zorg over vervreemding en techno-fix:

- Kweekvlees wordt regelmatig omschreven als een technologisch “quick fix” die de onderliggende problemen (overconsumptie, relatie met dieren, vervreemding van de natuur) niet oplost, maar maskeert.
- Diverse respondenten wijzen op het risico van verdere industrialisering en machtsconcentratie in de voedselketen.

Ook gezondheid en energieverbruik spelen een rol:

- Respondenten betwijfelen of kweekvlees op lange termijn gezond is, en zien het als hoogtechnologise, bewerkte voeding die ver af staat van “echte voeding”.
- De huidige inschattingen van het energiegebruik worden als hoog en onzeker beschouwd; men vreest dat de milieu-winst ten opzichte van plantaardig beperkt is of zelfs negatief kan uitvallen.

Veel “Nee”-respondenten vinden dat Triodos haar middelen beter kan inzetten voor:

- plantaardige innovatie,

- biologische/regeneratieve landbouw,
- boeren in transitie,
- educatie en cultuurverandering rond voeding.

Argumenten van 'Ik twijfel nog'

Twijfelaars zitten vaak letterlijk "tussen hoofd en hart":

- Ze erkennen dat kweekvlees potentieel dierenleed kan verminderen en mogelijk milieuwinst kan opleveren, vooral als vleesconsumptie anders niet afneemt.
- Tegelijkertijd ervaren ze ongemak bij verdere technologische ingrepen in de voedselketen en hebben zij onvoldoende vertrouwen in huidige data over energiegebruik, gezondheid en schaalbaarheid.

Veel twijfelaars benadrukken dat er meer onafhankelijk onderzoek nodig is naar:

- langetermijngezondheidseffecten,
- realistische milieu-impact bij opschaling,
- effecten op boeren, voedselveiligheid en machtsverhoudingen.
- Een deel ziet kweekvlees mogelijk als een tijdelijke of aanvullende stap in een brede eiwittransitie, maar niet als kernroute.